

[Ministeren for offentlige arbejder.]

man med denne ordning ikke foregrebet noget som helst i fremtiden, men lavet et fornuftigt kompromis her.

Jeg vil gerne til hr. Sigsgaard sige, at det, at der nu kommer et særligt busspor i udadgående retning i Fredensgade, betyder ikke en forøgelse af kapaciteten for den øvrige trafik, men alene en lettelse for busstrafikken, og det er Hovedstadens Trafikselskab, der har ønsket dette busspor.

Til slut skal jeg kun understrege, som også udvalget gør det i sin betænkning, og som det blev nævnt af hr. Bilgrav-Nielsen, at ved gennemførelsen af den nu foreslåede løsning må statens engagement i Lyngbyvejsprojektet være definitivt afsluttet.

Henning Jensen (S):

Jeg skal beklage, at jeg for et øjeblik siden nævnte, at hr. Glistrup havde stillet et ændringsforslag; som det fremgår af betænkningen, er der ikke tale om et ændringsforslag, men en mindretalsudtalelse. Med hensyn til indholdet er jeg stadig væk af den samme opfattelse, som jeg gav udtryk for for lidt siden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget vedtoges enstemmigt med 134 stemmer; 15 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i vejlove som følge af ændringer i bygnings- og byplanlovgivningen m.v.

(Lovforslag nr. 177. Fremsat 20/3 75. Første behandling 24/4 75. Betænkning 3/6 75).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 vedtoges med 123 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 vedtoges uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer, §§ 2-4 og ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 5 vedtoges uden afstemning.

§ 5 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

(Lovforslag nr. 225. Fremsat 30/5 75. Første behandling 6/1 75. Betænkning 13/6 75).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen (S):

De, der hørte debatten i sidste uge om lovforslag nr. 225 om ændring af lov om folkebiblioteker m.v., ville ikke have troet det muligt, og det troede jeg faktisk heller ikke, at vi kunne opnå enighed i så vidtstrækning, som det har været tilfældet, om lovforslaget, som nu er til anden behandling. Men jeg synes, viljerne i udvalget på en meget smuk måde har bøjet sig mod hinanden, sådan at vi igen har kunnet samle næsten total enighed i dette ting om de kulturelle aktiviteter, der foregår på dette felt.

Jeg lægger personlig enorm vægt på denne enighed, fordi det jo ikke er os herinde, der skal sørge for, at tingene bliver udført, det er folk ude omkring i kommunerne med forskellig politisk opfattelse, der skal forvalte denne lov; derfor tror jeg, det er helt afgørende for lovens gennemførelse på en fornuftig måde, at vi samler så bred tilslutning som overhovedet muligt herinde, og at vi derfor alle bøjer af.

Det har vi også måttet gøre her, og jeg vil gerne sige, at det, der står i betænkningen, virkelig skal tages for dets pålydende, nemlig at man har bøjet meningene mod hinanden. Det gælder bl.a. de ting, der står om de nugældende standarder og normer, nemlig at de ikke kan strammes, at de allerede er indfriet på heltidsbibliotekerne. Men jeg vil også gerne understrege, at disse normer er vejledende, og jeg tror, det er meget rigtigt over for kommunerne, at de er vejledende, for vi har fra andre kommunale områder gang på gang erfaret nu ved overgangen til bloktilskud, at man kommer og spørger ikke os, men Kommunernes Landsforening: ja men hvad skal vi have på det og det felt, for at vi kan sige, at vi har gjort det, vi bør gøre som kommune?

I dette tilfælde har vi endnu disse vejledende normer, som altså kun er vejledende.

Jeg vil gerne have lov at sige, at jeg anser det for meget glædeligt og meget lykkeligt i det hele taget, at vi i enighed kan understrege, at i de kommende 2½ år må frivillighedens princip være det bærende med hensyn til at gå over fra deltids- til heltidsbibliotek, og jeg er helt overbevist om, at man har fundet den rigtige udvej med den dispositionssum på 3 gange ca. 17 mill. kr., som nu bliver til rådighed i disse 3 år, og som efter udvalgets opfattelse bør kunne betragtes som en rammebevilling, der uddeles, og som kan udbetales de følgende år. Jeg tror også, der vil blive rigeligt brug for pengene, idet der jo allerede i næsten alle amter under ledelse af Danmarks Biblioteksforenings amtskredse og sammen med kommunalfolk derude er udarbejdet planer for, hvordan man bedst arbejder sammen over kommunegrænserne om at få betjent befolkningen ensartet fra kommune til kommune. De planer er lavet og bearbejdet af amtsråd og kommunalråd for en lang række amters vedkommende — der mangler nogle enkelte endnu — og derfor tror jeg, der vil blive rigelig brug for disse penge, men at de også vil animere til, at man løser opgaven i løbet af denne 3 års periode, vi nu har liggende foran os, hvor vi skal have det tidligere nævnte kommissionsarbejde.

Jeg vil på samme måde have lov at sige, at jeg også synes, det har været lykkeligt, at vi har kunnet give en yderligere imødekommelse med hensyn til forfatterens honorar for udlån af bøgerne på biblioteket, nemlig forhøjelsen fra 1,50 kr. til 1,60 kr. Jeg synes, vi dermed har delt sol og vind lige, og da vi har taget denne forhøjelse på 10 øre pr. bind fra dispositionssummen, er besparelsen altså fuldt og helt bevaret, sådan som vi havde lovet at gøre det. Selv om vi som parti for vort vedkommende var ked af den nedskæring, har vi altså også her bevaret den, og jeg tror, det er en ændring, som vil blive hilst med glæde i alle kredse ude omkring i kommunerne.

Jeg skal anbefale de ændringsforslag, der er stillet af ministeren og tiltrådt af flertallet, og har herefter ikke mere at føje til.

Kaj V. Andersen (V):

Da vi første gang behandlede venstres

[Kaj V. Andersen.]

oprindelige 40 mill. kr.s spareforslag på dette område, lovede jeg herfra den højtærede kulturminister, at vi ville se med venlighed på hans eget forslag, såfremt det indeholdt mindst denne besparelse. Det gør det som bekendt, og vi har, synes jeg, set venligt på det.

Vi var ikke så venlige den første dag, vi var noget forbeholdne, det skal siges, for det første fordi det jo viste sig, at kulturministerens forslag yderligere udskyder bloktilskudsordningen, som har været et hovedsynspunkt for venstre under alle disse forhandlinger, der har været ført i de senere år på dette område, og for det andet fordi der i venstres folketingsgruppe var en udbredt frygt for, at de 28 mill. kr. med det ret strenge sæt statslige normer og standarder i hånden skulle medvirke til en kunstig og hurtig oppustning af den resterende del af biblioteksvæsenet, navnlig på de områder, der har været så meget kritiseret i de senere år under besparelsesforhandlingerne.

Vi er glade for, at der for det første i betænkningen, før vi deltog i forhandlingen om den, som hr. Lysholt Hansen også siger det, er tale om vejledende standarder og normer, der under ingen omstændigheder kan strammes og heller ikke kan bruges som pression over for kommuner, der skulle være tøvende med henblik på at overgå til heltidsbiblioteksordning. For det andet er vi glade for den imødekommenhed, der ligger i, at det nu også er præciseret i betænkningen, at ingen kommune er forpligtet til at anskaffe eller udlåne audio-visuelle hjælpemidler. Det er et af de punkter, hvor vi har lagt stor vægt på imødekommenhed. Det har været genstand for megen kritik, og det er, som vi ved, den kostbare ende af hele sagen. Vi er glade for, at det står her nu.

Endvidere er der det, vi også har været betænkelige ved og har mødt megen kritik af rundt omkring, nemlig den procedure, man følger ved kassation af bøger. Vi finder, at de regler, der er tale om her, er for strikte og derfor medfører for kostbar kassation, for tidlig kassation. Meget lokal kritik har vi modtaget på dette område. Vi er glade for, at man nu forpligter sig til i det kommende kommissionsarbejde at tage også dette problem op.

Jeg deler hr. Lysholt Hansens glæde over,

at vi har haft mulighed for at imødekomme forfatterne. De har været mishandlet, det ved vi, de har heller ikke nu fået, hvad de ønskede, men når kommissionsarbejdet er forbi og det store bogudvalg afgiver sin betænkning, vil man nok kunne se nogle nye synspunkter i den fremtidige støtteordning.

Så er der blot én ting til slut. Jeg vil meget bede den højtærede kulturminister om fra dette sted at give os et løfte om, at kommissionen for det første nedsættes hurtigt, for det andet får pålæg om at arbejde hurtigt, således at den kan afgive betænkning i så god tid, at det endelige bibliotekslovforslag kan fremkomme tidligt på samlingen i 1977, således at ikke kommissionsnedsættelsen skal være skyld i, at vi til den tid må se i øjnene, at vi ikke kan nå at arbejde ud fra bloktilskud efter objektive kriterier fra den 1. april 1978. Hvis det bliver tilfældet, er venstre ikke længere hjemme i denne sag.

Poulsgaard (FP):

Under førstebehandlingen sagde jeg, at fremskridtspartiet hilste alle besparelser velkommen. I den betænkning, der er afgivet, skriver vi, at vi mener, disse besparelser er alt for små, og vort principielle synspunkt er jo, at der ikke er samme behov for biblioteker nu, som der var for 80 år siden; det er helt andre samfundsforhold, vi lever under. Vi vil gerne have det afviklet over en 15 års periode, men da vi skal spare og vi ikke kan få det hele, kan vi tiltræde ændringsforslag nr. 1 og nr. 3, men må stemme imod ændringsforslag nr. 2. Så vil vi se, hvad der kommer ud af det, og vil ved tredje behandling tage endelig stilling til, om vi vil stemme ja eller nej.

Jeg vil gerne gentage det spørgsmål, jeg stillede kulturministeren under førstebehandlingen, og som jeg ikke fik svar på: vil kulturministeren sørge for, at der også bliver fremskridtsfolk repræsenteret i den kommission, der skal nedsættes? Vi mener jo, der skal ses med helt andre øjne på biblioteksvæsenet end hidtil.

Aase Olesen (RV):

På det radikale venstres vegne kan jeg give tilslutning til forslaget om ændring af lov om folkebiblioteker samt til de af ministeren stillede ændringsforslag.

[Aase Olesen.]

Det skal ikke skjules, at det radikale venstre gerne havde set, at bloktilskudsordningen var trådt i kraft allerede næste år, men de praktiske problemer, der er forbundet med overgangen til generelle tilskud på dette område, er så store, at vi mener, det kan være rimeligt at udskyde den 2 år som foreslået af regeringen.

Det væsentligste problem er den store forskel, der er på biblioteksstandarden fra kommune til kommune. Regeringens forslag udmærker sig, som jeg også fremhævede ved førstebehandlingen, fremfor det forslag, der blev fremsat af den tidligere regering, ved at have et kulturpolitisk sigte, nemlig en tilskyndelse til de kommuner, der endnu er bagefter, hvad standard angår, til at komme med, inden overgangen til bloktilskud finder sted. Det er jo trods alt, selv om vi skal spare over 40 mill. kr. på biblioteksområdet, væsentligt at erindre, at folkebibliotekerne er et af de allervigtigste, om ikke det vigtigste, element i kulturpolitikken. Ingen skal være i tvivl om, at også det radikale venstre i høj grad er opmærksom på, at standarder og normer i visse tilfælde er blevet strammet helt til kanten af, hvad der var lovens hensigt, og at det er muligt at spare. Men vi må ikke glemme, at et veludbygget biblioteksvæsen i alle landets kommuner er en forudsætning for alle former for uddannelse og oplysningsvirksomhed. Et folkebiblioteksvæsen som det danske er ikke blot et led i kultur- og uddannelsespolitikken, men i virkeligheden også et element i vores social- og fordelingspolitik.

Denne helt principielle holdning har det radikale venstre i mange år delt med et stort flertal i dette folketing, og vi er derfor fundamentalt uenige med fremskridtspartiet i de bemærkninger, partiet har fremsat i betænkningen om, at der ikke er socialt behov for biblioteker mere. Fremskridtspartiets indlæg under de to førstebehandlinger af lovforslag nr. 16 og lovforslag nr. 225, begge om ændring af lov om folkebiblioteker m.v., gør det af og til nødvendigt at sætte tingene i deres rette perspektiv.

Lembourn (KF):

Det konservative folkeparti er tilfreds med det resultat, der er kommet ud af forhandlingerne. Dette resultat er, som hr.

Lysholt Hansen sagde det, ganske rigtigt opstået ved, at vi har bøjet vore synspunkter mod hinanden og fundet en fælles fornuftig form på det.

Der har i folketinget på to sagsområder, nemlig Grønlandspolitikken og kulturpolitikken, været en god tradition for, at vi alle forsøgte at blive enige. Jeg beklager dybt, at dette ikke kan lade sig gøre for ændringsforslagernes vedkommende, der drejer sig om den retfærdighedshandling, man nu omsider foretager over for forfatterne.

Jeg har forstået, at samtlige partier i folketinget stemmer for disse ændringsforslag med undtagelse af fremskridtspartiet. Nå, det undrer mig jo ikke, næst efter statsadvokater er forfattere åbenbart det værste, fremskridtspartiet ved. Men jeg beklager, at det er sådan, for vi har altid tidligere været enige om den slags sager.

Lige til slut noget, som måske er lidt utraditionelt: jeg vil gerne sige noget til og om kulturudvalgets formand, hr. Lysholt Hansen.

Med kultursager er det jo sådan, at alle mener, at de har og skal have deres uforbeholdne mening; det har de også, og derfor er det overordentlig svært at være formand for et kulturudvalg. Det er lykkedes takket være denne meget dygtige formand at få et lovforslag igennem på ganske få uger, et lovforslag, som var uhyre vigtigt at få igennem, og som var særdeles kompliceret. Der skulle megen dynamisk ledelsesevne til, og det skal han have tak for.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil ganske kort gøre rede for, hvorfor socialistisk folkeparti trods meget store betænkeligheder alligevel har besluttet sig til at gå ind for dette forslag.

Vores betænkeligheder stammer først og fremmest fra, at forslaget jo er en konsekvens af en finanslovsafstemning, hvor vi var modstandere af beskæringerne bl.a. på kulturområdet. Disse beskæringes volder os problemer, og vi har svært ved at leve med dem, vi har svært ved at akkviescere ved dem, men ikke des mindre må vi som realister erkende, at de er vedtaget, og at vi skal leve under de forhold, som det nuværende flertal har påtvunget den del af befolkningen, vi repræsenterer. Og så kommer man ud for dette sædvanlige samvittig-

[Kristine Heltheg]

hedsspørgsmål: hvad skal man gøre, skal man så fastholde en protestholdning, eller skal man ved sin deltagelse i arbejdet prøve at få det bedst mulige ud af realiteterne, som de er?

I denne sag har vi afvejet disse synspunkter på den måde, at vi har ment at burde gå ind i arbejdet og prøve at få det bedst mulige ud af det. Specielt må vi sige, at alternativet, nemlig det lovforslag på biblioteksområdet, der var fremsat af partiet venstre, i høj grad gav os fornemmelsen af, at vi ved at undlade at være med i arbejdet kunne skade bibliotekerne meget mere end ved selve besparelsen. Alt dette har bevirket, at vi har besluttet at gå ind for dette forligsforslag.

Vi er bekymrede over selve besparelsen, det har jeg sagt. Vi er i og for sig også bekymrede over, at der egentlig ikke synes at være gjort noget særligt for at styrke børnebibliotekernes almindelige anseelse og almindelige placering i biblioteksvæsenet. Men vi må sige, at det foreliggende forslag, specielt med den ændring, der dog giver forfatterne en lidt mere hæderlig betaling for deres arbejde, som samfundet nyder godt af, er af en sådan art, at vi synes, det absolut hører til de relativt gode forslag, de absolut mindre onde forslag.

Jeg er som sagt bekymret over børnebibliotekernes stilling, og jeg ville være glad, hvis ministeren kunne forsikre mig om, at disse børnebiblioteker stadig er i hans tanker, og at vi kan forvente forbedringer også på det område, når mulighed gives igen for overhovedet at tale om forbedringer på kulturlivets område.

Jeg vil være meget glad, hvis vi kan se frem til snart at få den lovede kommissionsbetænkning, der skulle bringe orden på biblioteksvæsenets mange løse ender, således specielt forholdet mellem folkebiblioteker og forskningsbiblioteker. Jeg ville også være glad for at få en bedre løsning på selve den tekniske side af forfatterbetalingen, nemlig således at også flere forfattere til samme værk kunne betænkes med en eller anden form for rimeligt honorar, og at vi, som jeg også sagde det under førstebehandlingen, fik sat lidt skik på misforholdet mellem det, seriøse forfattere får for deres arbejde, og

det, fabrikanter af små hæfter kan opnå af fortjeneste gennem biblioteksafgiften.

Men summa summarum, jeg vil gå ind for de af kulturministeren foreslåede ændringer, der er en lille forbedring specielt i forfatternes forhold, og tilsiger altså også en endelig stillingtagen for lovforslaget.

Chr. Christensen (KrF):

Jeg har ved førstebehandlingen udtrykt vor tilfredshed med, at besparelsen på de ca. 40 mill. kr. opretholdes, og derudover har det for os været meget væsentligt, at de nu gældende standarder og normer kun skal være vejledende for kommunerne; det er en af grundene til, at vi har kunnet tilslutte os denne betænkning.

For det andet er vi tilfredse med, at betænkningen ganske klart udtrykker, at disse standarder og normer under ingen omstændigheder kan strammes og ikke bruges som pressionsmiddel over for en kommune i overgangen fra deltidsbiblioteker til heltidsbiblioteker.

For det tredje har vi været meget betænkelige med hensyn til bibliotekernes anskaffelse af av-midler, og vi har også ment, det var forkert, at en kommune skulle tvinges til at gøre indkøb og foretage udlån af disse ting. Vi er absolut tilfredse med, at betænkningen nu udtrykker, at en kommune hverken kan forpligtes til at anskaffe eller til at udlåne av-midler.

For det fjerde har vi gjort gældende, at kassationsreglen i øjeblikket er for hård; derfor er vi tilfredse med, at betænkningen nu henstiller, at der udvises tilbageholdenhed med hensyn til kassation af bøger i forhold til hidtil gældende praksis.

På den baggrund har vi kunnet acceptere, at der sker en udskydelse af bloktilskuddene i 2 år. I det hele taget vil vi gerne udtrykke vor tilfredshed med, at det er lykkedes i kulturudvalget at blive enige om så godt et resultat, som vi trods alt synes dette er.

Hanne Reintoft (DKP):

Vi deler den opfattelse, der er kommet til udtryk her, at folkebibliotekerne er en meget væsentlig grundpille i hele vores kulturliv, og da det i forvejen ikke står for godt til med den del af vores politiske virke

[Hanne Reintoft.]

herinde, kan vi ikke medvirke til nedskæringen. Vi erkender, at det er en mildere form for nedskæring end den, der var fremlagt af venstre, men alligevel mener vi, det rammer forkert, og vi ser med megen beklagelse på, at det griber ind i budgetrammerne på et tidspunkt, hvor der er taget hul på dem. Vi mener, det vil gå ud over bogkøbet i år, vi mener, det vil gå ud over beskæftigelsesforholdene, allerførst vel nok over den ufaglærte arbejdskraft på bibliotekerne, men senere også over bibliotekarerne — altså den uhensigtsmæssige problemstilling vi har fået som følge af en række andre nedskæringslove.

Vi er også meget bekymrede for den garanti, der er skabt for de mindre udbyggede biblioteker. Vi synes ikke, der er tilstrækkelig sikkerhed for, at de nu får anvendelse for det, der bliver tildelt dem til udbygningen, og vi er også bekymrede for skolebibliotekerne. Dér har jeg personlig så positive erfaringer, at jeg meget gerne ser dette bygget ud, så man virkelig følger det op, at vores børn er begyndt at få større interesse for at anvende bibliotekerne.

Der er noget, vi er positive over for: vi er velvilligt indstillet over for forhøjelsen af forfatterens beskedne honorar, men vil dog ikke samtidig sige andet, end at vi også senere gerne vil være med til at diskutere alternative støtteformer; der kan også være andre former for at yde tilskud til forfattere og også til den lidt mere eksperimenterende litteratur, som vi vil være villige til at se på.

Vi tror, det er fornuftigt, at der bliver nedsat en bibliotekskommission, og vil tage det som en af de bedre ting ved lovforslaget, men tør dog ikke medvirke til dets gennemførelse.

Jes Schmidt (CD):

Hvor næsten alle jubler, skal jeg ikke græde. CD-gruppen er tilfreds med det opnåede resultat og kan tilslutte sig den tak, hr. Lembourn rettede til formanden, hr. Lysholt Hansen, som på en lige så håndfast som elastisk måde på ganske kort tid har opnået et resultat, vi kan være glade for.

Jeg skal ikke spille mange ord på denne sag, som der allerede er sagt så meget om, men jeg skal med henblik på efteråret sige, at hvis det ikke overraskende skulle ske, at

vi skal ind i en ny sparerunde, så agter CD-gruppen at foreslå, at der ses på forholdet mellem børnebiblioteker og skolebiblioteker. Vi har det indtryk, at det mange steder her drejer sig om to kongeriger, som absolut ikke altid er venligsindede over for hverandre. Vi ved, at der består samrådsudvalg osv., men på den anden side kan det vist ikke skjules, at der hist og her finder temmelig store overlapninger sted; det gælder især i de kommuner, hvor vi har veludbyggede børneafdelinger i bibliotekerne. Vi vil gerne have undersøgt, om det ikke i længden er muligt, at børnebibliotekerne dér, hvor de er udbygget i den grad, som er nødvendig, efterhånden kan overtage skolebibliotekerens opgave, således at skolebibliotekerne i grunden kun behøver at arbejde med opslagsbøger. Hvis det ikke bliver nødvendigt med en ny sparerunde, skal vi ikke komme med noget, men i givet tilfælde er vi der.

Wilhelm (VS):

Den socialdemokratiske ordfører glædede sig over, at her var et af beviserne på, at der var næsten total enighed om de kulturelle aktiviteter — sådan var ordlyden vist. Jeg synes, der er grund til at minde om, at det, der er næsten total enighed om med dette lovforslag, er en besparelse på det kulturelle område og ikke i sig selv nogen kulturel aktivitet.

VS er placeret sådan i denne sag, at det giver hr. Lysholt Hansen grund til at tale om den næsten totale enighed: vi er ikke enige i disse besparelser, det har vi sagt ved første behandling, og jeg skal ikke træde meget mere i det, men derimod komme med et par korrektioner.

Det går jo meget stærkt herinde for tiden, der er jo adskillige udvalgsmøder på samme tid, som man skulle være med til, og der er nogle udvalgssekretærer, som arbejder, har man indtryk af, i døgn drift, og som man næppe fatter kan holde rede på tingene. Og så svipser der altså lidt en gang imellem, og det er sket her, det vil jeg godt lige korrigere, så det er gjort, uden at vi af den grund skal lave betænkningen om eller noget i den retning. VS er taget til indtægt for ændringsforslag nr. 1 og nr. 2. Det er i virkeligheden kun nr. 2, vi giver tilslutning til. Nr. 1 betragter flertallet som en konsekvens af nr. 2, man har skullet finde pengene til denne for-

højelse fra 1 kr. 50 øre til 1 kr. 60 øre pr. bog, og det er klart, at hvis man har accepteret besparelsen, må man også acceptere konsekvensen. Men det er ikke vores problem; vi har stemt imod de besparelser på dette område og har derfor heller ikke accepteret ændringsforslag nr. 1.

Omvendt er vi placeret sådan, at vi ikke skulle kunne tiltræde ændringsforslag nr. 3; det er delvis vores egen skyld, vi kunne ikke komme til det pågældende møde. Men vi ser det som en konsekvens af oprettelsen af de amtskommunale undervisningscentraler, som vi er gået ind for, og vil derfor støtte ændringsforslag nr. 3.

Som en sidste korrektion skal jeg kun nævne, at jeg ikke er og ikke bliver medlem af fremskridtspartiet, som jeg er gjort til i betænkningen vedrørende ændringsforslag nr. 3.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal kun gøre en enkelt bemærkning: under debatten omkring teatret havde jeg en lille ordveksling med hr. Lysholt Hansen angående tilskuddene til biblioteker i København og Århus. Hr. Lysholt Hansen misforstod mig og sammenlignede bevillingerne i København by og Århus amt. Men det, jeg ønskede at sammenligne, var København by og Århus by, og nu har vi jo fået de helt korrekte tal: pr. indbygger giver man i København 106 kr. om året til biblioteker, mens man bruger 171 kr. i Århus. Jeg synes, at denne korrektion skal med, da det andet er optaget i referatet. Jeg gentager, at jeg forstår godt, at København har mange besværligheder, men København må også forstå, at vi er kommet så langt frem, at København som by også har et selvstændigt ansvar over for kultur. Man kan ikke mere skyde sig ind under, at man er hovedstad, og at det derfor må være staten, der betaler.

Eva Rothenborg (FP):

Jeg er noget i sjælekvaler, og det er vist noget, vi alle sammen kommer på et eller andet tidspunkt herinde. Som man vil forstå, drejer det sig om ændringsforslag nr. 2.

Jeg er klar over, at det ikke er selve opavsretsprincippet, vi diskuterer, men en pristalsregulering for forfatternes vedkom-

mende. På den anden side har jeg erfaring fra skolelivet for, hvor meget kopiering og hvor megen rovdraft der drives på forfatterophavsretten, og jeg er også klar over, at den respekt, der ligger for åndens arbejde i ophavsretten, må være at sammenligne med den respekt, man har i det private erhverv for det, der hedder mønsterbeskyttelse og patentering.

Jeg er enig med partiet i, at vi kan ikke gå med til nogen ekstra udgifter af statspenge i dette tilfælde, men det er der heller ikke tale om. Der er tale om en besparelse på én konto med overførsel til en anden. På den anden side ønsker jeg heller ikke at gå imod mit parti direkte, og derfor vil jeg undlade at stemme, når der skal stemmes om ændringsforslag nr. 2.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Niels Matthiasen*):

Må jeg begynde med at takke folketingets kulturudvalg for en hurtig, jeg vil sige endog meget hurtig behandling af dette lovforslag, og denne tak gælder selvfølgelig også udvalgets formand.

Jeg skal gøre nogle enkelte bemærkninger. Det er klart, at i tilslutning til lovforslagets vedtagelse vil vi hurtigst muligt nedsætte denne kommission og også pålægge den at gennemføre et hurtigt arbejde, sådan at vi har et resultat i god tid før den egentlige lovrevision, og sådan at det går ind under bloktilskuddene pr. 1. april 1978, som det udtrykkeligt er sagt i dette forslag.

Jeg har ikke nogen bemærkninger til hr. Poulsgaard, udover at det er, ligesom man manipulerer med disse procentsatser, der bliver gjort op. Jeg vil gerne sige, at hvis man sammenligner med, hvor mange der i dag er lånere på bibliotekerne i forhold til tidligere, så ligger der her en klar fremgang, og langt flere mennesker tager del i dette arbejde.

Jeg skal ikke udtale mig om kommissionens sammensætning i dag. Jeg ved ikke, om der kommer fremskridtsfolk i den, jeg undersøger ikke kommissionsmedlemmers politiske tilhørsforhold. Men jeg mener ikke, at kommissionen direkte skal indeholde politikere. Her bliver det først og fremmest folketingsudvalget, der skal tage stilling til, hvad der skal drages ud af disse betænkninger fra en kommission, der sagligt gen-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

nemgår tingene. Det må være meningen, og derfor skal jeg ikke blande mig i, hvilken politisk opfattelse medlemmerne af kommissionen har.

Jeg vil gerne understrege over for fru Kristine Heltberg, at jeg lægger megen vægt på børnebibliotekerne, og de starter jo før skolealderen. Der er en meget vigtig ting dér. Der er også en mulighed for at bryde generationskløfterne ned, fordi både forældre og børn alle kommer på biblioteket. Det er det, der i stadig højere grad gør dem til kulturcentre, og det vil vi lægge vægt på også i fremtiden. Derfor kan det godt være, at kommissionen også når frem til, skal vi sige en opgavefordeling mellem børnebiblioteker og skolebiblioteker, men man skal også nok gøre sig klart, at på en skole er det nødvendigt at have et materiale, fordi man underviser i forhold til bøgerne, når man når tilstrækkeligt langt frem i forhold til dansk undervisningen.

Jeg vil naturligvis også i det kommissorium lade indgå fordelingen af forfatterens penge til sin tid. Jeg kender godt problemet. Det, jeg synes er meget tilfredsstillende, er, at vi får en retfærdighedsajourføring i forhold til forfatterne ved revisionen af denne lov.

Jeg vil nok sige, at den totale enighed drejer sig først og fremmest om dette lovforslag. Jeg er lidt betænkelig i det lange løb, hvis man undtager av-midler. Jeg tror ikke, at der kan siges mange ting om av-midler, som ikke i sin tid kunne siges også om bogudlånene. Det er et spørgsmål om en teknisk udvikling, det er et spørgsmål om kassetteindustri og alt, hvad der sker på det område, og det vil indgå på naturlig måde, tror jeg, i fremtidens biblioteksordninger.

Så skal jeg blot til slut sige, som jeg sagde under første behandling, at det er ikke lykkeligt for nogen, der interesserer sig for kulturspørgsmål, at skulle foretage en nedskæring på dette område, som jeg betragter som den vigtigste del inden for vores kulturlovgivning, men det var en bunden opgave, og jeg tror, at vi netop ved at løse det på denne måde, ved at nedsætte en bibliotekskommission, får mulighed for at drage vores konklusioner på grundlag af det, den nu udarbejder. De, der kan være i tvivl om visse ting, kan blive overbevist. Det er også muligt, at

der er nogle justeringer, der skal til, når vi kommer igennem med disse ting, men det, der så kan ske, er, at vi forhåbentlig også er nået frem til en anden økonomisk situation, så vi igen kan anlægge en fremskridtslinje for danske biblioteker.

Poulsgaard (FP):

Jeg skal ikke trække diskussionen i langdrag, men jeg kan fuldstændig tilslutte mig det, som hr. Wilhjelms sagde, at det går for stærkt herinde. Det er ikke til at følge med i det hele, og derfor har der også indsnegnet sig en fejl, som er fremskridtspartiets egen skyld — det vil jeg gerne tilføje — når der i betænkningen side 1 står:

„Det er udvalgets opfattelse, at de nuværende standarder og normer kun er vejledende og under ingen omstændigheder kan strammes. . .“

Vi mener i allerhøjeste grad, at de kan strammes. Ligeledes er det også en fejl fra vor side, at vi ikke er med under ændringsforslag nr. 1, som vi om et øjeblik vil stemme for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 og 2, § 1 med de foretagne ændringer og § 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges enstemmigt med 146 stemmer.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. 230. Fremsat 10/6 75. Første behandling 13/6 75. Betænkning 13/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.